

A MENINGER

DEBATT OG IDEER

Debatt

Urimelig kritikk av norsk humanitær innsats

I Aftenposten 12. oktober hevder generalsekretær i Flyktninghjelpen, Jan Egeland, at regjeringen reduserer andelen av samlet norsk bistand som går til krigs ofre og flyktninger og svikter flyktninger i nærområdene. Kritikken faller på sin egen urimelighet.

Med budsjettforslaget for 2019 har regjeringen økt det humanitære budsjettet med nær 65 prosent siden 2013. Andelen av bistandsbudsjettet som går til humanitær bistand har økt fra nær 11 prosent i 2013 til nær 15 prosent i 2018. I 2019 vil andelen reduseres marginalt, men samtidig foreslår vi at flyktningkvoten øker. Vi foreslår også at utviklingsinnsatsen i sårbare stater, der de mest alvorlige humanitære krisene utspiller seg, fordobles.

Egeland gir et feilaktig inntrykk av at det kun er humanitære midler som brukes på flyktninger og andre som rammes av humanitære kriser. Også andre deler av bistandsbudsjettet brukes. Ikke minst i nærområdene – Midtøsten, Afrikas horn og Sahel.

Generalsekretæren prøver også å gjøre et poeng av at Norges bidrag til de internasjonale nødhjelpsappellene prosentueelt har gått ned. Men han vet godt at FN's nødhjelpsappeller er firedoblet det siste tiåret, og at Norge derfor gir mer enn noensinne, ikke mindre.

Det fremstår lettvisst når Egeland er så ensidig opptatt av størrelsen på det humanitære budsjettet. Komplekse kriser kan ikke møtes med humanitære tiltak alene. Regjeringens nye humanitære strategi vektlegger derfor en helhetlig innsats der humanitær respons på akutte behov og utviklingstiltak ses i sammenheng. Bare slik kan vi bryte den negative spiralen der stadig flere mennesker er avhengige av humanitær hjelp, år etter år.

Ine Eriksen Søreide
utenriksminister (H)
Nikolai Astrup
utviklingsminister (H)

Drapet på Birgitte Tengs er en tragedie. Politiets arbeid med saken har gjort tragedien uendelig mye større.

Debatt

Sigurd J. Klomsæt
advokat,
forsvarer for
Birgittes fetter
i lagmannsretten

Erik Nadheim
advokat,
forsvarer for
Birgittes fetter
i lagmannsretten

TV 2 har sendt ni episoder i en dokumentarserie under tittelen *Hvem drepte Birgitte?* Bakgrunnen er drapet på den 17 år gamle Birgitte Tengs på Karmøy i 1995, politiets arbeid og de etterfølgende retts sakene. TV-dokumentaren levner politiets arbeid liten ære.

Etter at saken hadde vært uløst i to år, var kravet om oppklaring blitt så sterkt at man presset Birgittes fetter til å tilstå. Han trakk da også tilståelsen tilbake etter kort tid. Måten tilståelsen fremkom på er i ettertid blitt sterkt kritisert fra kompetent politifaglig hold, og har ført til store endringer i hvordan avhør av mistenkte skjer.

Selvrettferdig etterforskningsleder

Ståle Finsal, som var politiets etterforskningsleder i Birgitte-saken, kommer lite heldig ut i dokumentaren. Det kommer klart frem hvordan han ledet etterforskningen på villspor og hvordan han unnlot å følge opp vitneobservasjoner som pekte på andre mulige gjerningsmenn enn Birgittes fetter. Han viser heller ingen vilje til selvkritikk for måten han ødela etterforskningen i en tragisk drapssak.

I Dagsrevyen på NRK 13. oktober er Finsal lørdagsgjest. Her forteller han om en rekke sjikanerende meldinger han har fått i etterkant av *Hvem drepte Birgitte?* Vi får se en selvrettferdig Ståle Finsal som fortsatt ikke er villig til å erkjenne egne feil. Han forteller at politiet protokollerte alt som ble gjort. Dette er rett og slett ikke sant.

Presset tiltalte og avhørsleder

Vi var forsvarere for Birgittes fetter i lagmannsretten. Under rettsaken ble vi oppmerksomme på at både etterforskningsleder Finsal og avhørslederen hadde skrevet dagbøker under avhørene av fetteren. Disse dagbøkene nektet Finsal å legge frem, inntil han ble formelt pålagt det av lagmannsretten. Først da ble det

Etterforsker Leif Øren anviser hvor han fant slepespor i grusveien i 1995. Forsvarerne Sigurd Klomsæt og Erik Nadheim til høyre.
FOTO: ALF OLE HANSEN / NTB SCANPIX

Fakta

Konfirmasjonsbilde av Birgitte Tengs.

Hvem drepte Birgitte?

Kvelden 5. mai 1995 er 17 år gamle Birgitte Tengs på vei hjem. Hun blir sett i Kopervik sentrum, men etter midnatt finnes det ingen sikre observasjoner av henne. Morgenen etter finner en bonde liket.

Saken blir en av Norges mest omtalte drapsgåter, og er blitt Norges første «True crime» TV-serie.

Hvem drepte Birgitte? kan sees på TV 2 og er basert på Bjørn Olav Jahrs omfattende bok fra 2015.

klart hvordan politiet, under Finsals ledelse, skapte en falsk tilståelse.

Av dagbøkene fremgikk det hvordan fetteren på helt utilbørlige måter ble presset til å tilstå. Det fremgikk også at det hadde vært gjennomført mer enn hundre timer avhør uten at noe var blitt protokollert, slik regelverket krevde.

Det fremgikk også hvordan Finsal presset avhørslederen. Hvis han ikke oppnådde en tilståelse i løpet av uken, fikk han beskjed om at Finsal selv ville overta avhørene.

Mangel på evne til ydmykhet

Forut for behandlingen i herredsretten var det en rekke vitneforklaringer som var holdt unna forsvarerne. Under ankesaken ble vi oppmerksomme på at det fantes en lang rekke vitneobservasjoner fra personer som ikke hadde sett Birgittes fetter på steder og til tider han måtte ha vært ut ifra politiets drapsteori. Dette var dokumenter Finsal hadde tatt ut av de sakspapirene advokatene hadde tilgang til.

Det er selvsagt beklagelig at Finsal utsettes for sjikane. Men det er forstemmende å se hvordan han mangler evnen til ydmykhet og ettertenksomhet. Drapet på Birgitte er en tragedie. Politiets arbeid med saken har gjort tragedien uendelig mye større.

Debattredaktør:

Erik Tornes

Adresse: Aftenposten, Debattredaksjonen, Postboks 1178, 0107 Oslo

KRONIKK

E-post: kronikk@aftenposten.no
Maks. 6000 tegn inkl. mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

DEBATT

E-post: debatt@aftenposten.no
Hovedinnlegg: Maks 3000 tegn inkl. mellomrom. Legg ved portrettfoto.
Kortinnlegg: 400-1500 tegn.

Kronikker/debattinnlegg på nett:

aftenposten.no/meninger

• Aftenposten returnerer ikke artikler som blir sendt på papir.